

Д/р  
14109

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова  
(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій  
(повне найменування інституту/факультету)

кафедра економіки та моделювання ринкових відносин  
(повна назва кафедри)

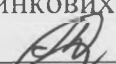
## Дипломна робота

бакалавра

на тему: «Трансформація валютної політики України в умовах економічної інтеграції»

« The transformation of Ukraine monetary policy in terms  
of economic integration »

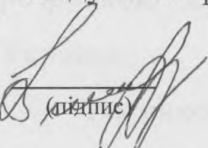
Виконала: студентка 4 курсу денної форми навчання  
напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»  
Фі Тхі Хієн

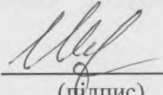
Керівник к.е.н., доцент кафедри економіки та  
моделювання ринкових відносин  
Маслій Н.Д. 

Рецензент к.е.н., доцент кафедри економічних  
систем і управління інноваційним розвитком  
ОНПУ, Задорожнюк Н.О.

Рекомендовано до захисту:  
Протокол засідання кафедри  
№ 9 від 29 травня 2017 року.

Захищено на засіданні ЕК № \_\_\_\_  
протокол № \_\_\_\_ від \_\_\_\_ 2017р.  
Оцінка дуже добре 1 А 195  
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри  
  
(підпис) Журавльова Т. О.

Голова ЕК  
  
(підпис) Шлафман Н. Л.

Одеса – 2017

790227

## АНОТАЦІЯ

Дипломна робота містить 97 сторінок, 13 таблиць, 10 рисунків, список літератури з 76 найменувань, 3 додатки.

*Об'єктом дослідження є процес трансформації валютної політики.*

*Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування та реалізації валютної політики України в умовах економічної інтеграції.*

Метою дипломної роботи є поглиблення теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій трансформації валютної політики України в умовах економічної інтеграції.

Основні завдання: узагальнити та систематизувати наукові підходи до трактування сутності валютної політики та визначити її взаємозв'язок з грошово-кредитною політикою; дослідити цілі і зміст валютної політики держави; проаналізувати процеси трансформації валютної політики країн, які набули членства в Європейському Союзі; визначити етапи еволюції вітчизняної валютної системи та розглянути розвиток валютної політики на кожному з них; розглянути зміни в структурних елементах світової валютної системи та визначити їх наслідки; обґрунтувати пропозиції щодо формування та управління золотовалютними резервами НБУ; запропонувати напрями трансформації валютної політики України з урахуванням євро інтеграційного вектору розвитку національної економіки.

У дипломній роботі обґрунтовано періоди адаптації валютної політики України у контексті реалізації стратегії вступу до ЄС. Це дозволить формалізувати механізм імплементації організаційно-економічних засад трансформації національної валютної політики в межах виділених періодів, визначити напрями її зближення та гармонізації з країнами зони євро.

Основні положення дипломної роботи, отримані висновки та рекомендації мають практичну цінність для вирішення завдань, пов'язаних з розробкою сукупності конкретних заходів поточної валютної політики України.

Рік виконання дипломної роботи 2016- 2017

Рік захисту роботи -2017

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ.....	8
1.1. Сутність, цілі та зміст валютної політики держави.....	8
1.2. Теоретичні концепції формування валютної політики.....	19
1.3. Інструменти реалізації валютної політики.....	29
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ТРАНСФОРМАЦІЇ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ .....	40
2.1. Зміни принципів організації світової валютно- фінансової системи.....	40
2.2. Підвищення ролі офіційних міжнародних резервів у реалізації валютної політики.....	49
2.3. Специфічність етапів розвитку валютної політики.....	53
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ .....	61
3.1. Зміна пріоритетів валютної політики.....	61
3.2. Вдосконалення валютно - курсового режиму.....	66
3.3. Формування структури офіційних міжнародних резервів.....	75
ВИСНОВКИ .....	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .....	90
ДОДАТКИ	

## ВСТУП

**Актуальність теми.** Економічна інтеграція сприяє розширенню міжнародних торгівельних та валютно-фінансових зв'язків. Розмивання митних бар'єрів між країнами, зняття нетарифних обмежень, зростання частки експорту товарів і послуг у обсягах світового виробництва та вільний рух капіталів ведуть до зменшення, а у окремих випадках і до ліквідації валютних обмежень. Зазначені тенденції стимулюють до трансформації валютної політики в окремих країнах.

Підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС є значущим та необхідним для забезпечення її подальшої інтеграції у глобальний економічний простір. Однією з умов успішності інтеграції економіки України у світове співтовариство є трансформація валютної політики та інструментів її реалізації. У цьому контексті перед державою постають надзвичайно важливі завдання щодо пошуку напрямів трансформації валютної політики та її гармонізації з європейською практикою.

Дослідженню проблем валютної політики присвячено достатньо велику кількість наукових робіт. Теоретико-методологічні основи валютної політики було закладено у роботах А. Деміргук-Канта, Р. Дорнбуша, М. Єршова, Б. Ейхенгріна, Л. Красавіної, П. Кругмана, Р.Манделла, М. Обстфельда, К. Рейнхарта, К. Рогоффа, П. Роуз, Н. Рубіні, Дж. Сакса, Дж. Френкеля.

В українській економічній науці окремі питання формування та реалізації валютної політики в умовах ринкових перетворень досліджувалися у роботах Я. Белінської, О. Береславської, О. Боришкевич, А. Гальчинського, Ф. Журавки, В. Геєця, М. Диби, О. Дзюблюка, О. Колодізева, С. Корабліна, М. Макаренка, В. Міщенко, О. Петрика, Л. Примостки, М. Савлука, Л. Сисоєвої, Т. Унковської, С. Шумської.

Сучасний стан розробки наукової проблеми характеризується

суперечливими підходами до розуміння змісту валютної політики та її модифікації в умовах економічної інтеграції, що свідчить про необхідність продовження наукових пошуків. Потребують додаткового дослідження особливості впливу змін структурних принципів організації світової валютно-фінансової системи на валютну політику держави. Не менш актуальним є обґрунтування основних напрямів трансформації національної валютної політики та її адаптації до європейського економічного та валютного союзу. Вагомість окреслених наукових проблем та їх практична значимість зумовили вибір теми дисертаційного дослідження, визначили його мету і завдання.

Метою дипломної роботи є поглиблення теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій трансформації валютної політики України в умовах економічної інтеграції.

Для досягнення поставленої мети були визначені наступні завдання:

- узагальнити та систематизувати наукові підходи до трактування сутності валютної політики та визначити її взаємозв'язок з грошово-кредитною політикою;
- дослідити цілі і зміст валютної політики держави;
- поглибити класифікацію інструментів реалізації валютної політики;
- з'ясувати сутність поняття «трансформація валютної політики»;
- проаналізувати процеси трансформації валютної політики країн, які набули членства в Європейському Союзі;
- визначити етапи еволюції вітчизняної валютної системи та розглянути розвиток валютної політики на кожному з них;
- розглянути зміни в структурних елементах світової валютної системи та визначити їх наслідки;
- обґрунтувати пропозиції щодо формування та управління золотовалютними резервами НБУ;
- запропонувати напрями трансформації валютної політики Україні з

урахуванням євро інтеграційного вектору розвитку національної економіки.

*Об'єктом дослідження* є процес трансформації валютної політики.

*Предметом дослідження* є теоретичні та практичні аспекти формування та реалізації валютної політики України в умовах економічної інтеграції.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано сукупність загальнонаукових та специфічних методів наукового пізнання, а саме: аналіз, синтез, наукова абстракція, порівняння та аналогія (при розгляді наукових підходів до визначення сутності, цілей та завдань валютної політики держави); структурно-функціональний метод (при аналізі елементів валютних систем); історико-логічний метод, статистичний аналіз та узагальнення (при систематизації періодів розвитку валютної політики України); методи порівняння, експертних оцінок, синтезу, індукції та дедукції (при дослідженні та систематизації критеріїв ефективності валютної політики держави), метод регресійного аналізу (при розрахунку достатності золотовалютних резервів НБУ).

*Інформаційною базою* дослідження є законодавчі та нормативно-правові документи з питань грошово-кредитної та валютної політики, статистичні та аналітичні дані НБУ, Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; аналітичні матеріали Європейського Центрального Банку, Міжнародного валютного фонду, Світового банку інших міжнародних фінансових організацій та центральних банків країн ЦСЄ; публікації зарубіжних та вітчизняних авторів з питань валютного регулювання, трансформації світової валютно-фінансової системи.

Основні наукові положення, результати та висновки дипломної роботи обговорювалися на наукових конференціях, зокрема на: Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та

суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» 23-24 грудня 2016 року та 16-17 травня 2017 року.

## ВИСНОВКИ

У дипломі здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано розв'язання завдання щодо поглиблення теоретичних засад та розробки практичних рекомендацій трансформації валютної політики України в умовах економічної інтеграції. Проведене дослідження дало змогу зробити такі висновки:

Валютну політику держави визначено як комплекс законодавчих, адміністративних, економічних та організаційних заходів уряду і центрального банку країни в сфері валютних відносин відповідно до поточних та стратегічних цілей країни в умовах трансформаційних змін світової валютної системи. Уточнення сутності даного поняття здійснювалося за такими аспектами: 1) визначення її місця у загальній економічній політиці держави; 2) встановлення цілей валютної політики; 3) специфіка її формування і реалізації в сучасних умовах.

Встановлено, що валютна політика має різновекторні взаємозв'язки з грошово-кредитною політикою. Розмежування між ними відбувається в площині вибору проміжних та тактичних цілей, а у якості об'єднуючої ланки виступає обраний центральним банком якір цінової прив'язки. Істотність впливу на економічні процеси, а також специфічність методів та інструментів реалізації валютної політики пояснюють її особливості в країнах з ринками, що формуються та розвиваються. Доведено, що валютна політика є важливим елементом економічного механізму і це дозволяє включати заходи валютної політики у сферу макроекономічного регулювання. Виявлено, що дієвість валютної політики визначається здатністю її впливу на суспільне відтворення.

Запропоновано класифікацію інструментів валютної політики держави, яка ґрунтується на чіткому розумінні їх змісту і призначення, є передумовою

забезпечення ефективного державного регулювання сфери валютних відносин. Обґрунтовано доречність виокремлення: 1) ринкових та неринкових інструментів за критерієм ступеня втручання держави у валютні відносини; 2) інструментів прямої та непрямой дії за критерієм характеру державного впливу на цільові параметри об'єкта регулювання. На відміну від існуючих підходів, поділ інструментів на прямі і непрямі інструменти, які можуть бути як ринковими, так і неринковими, має економічний сенс у межах ключових аспектів валютного регулювання: регулювання платіжного балансу, диверсифікації міжнародних резервів, регулювання валютного курсу.

Поняття «трансформації валютної політики» розглянуто як процес якісних змін основних елементів, принципів, форм реалізації та методів регулювання валютно-фінансових відносин на національному, регіональному і міждержавному рівнях внаслідок дії еволюційних, глобальних та національних факторів.

Доблідження показали, що трансформація світової валютно-фінансової системи проявляється у змінах в її структурних елементах, принципах організації та взаємодії між суб'єктами світової економіки. Ключовими наслідками зміни структурних принципів однієї валютної системи на іншу, зокрема Бреттон-Вудської системи на Ямайську є: активізація процесів регіональної економічної та валютної інтеграції; формування складу офіційних ЗВР центральних банків; визначення оптимальних обсягів ЗВР з метою підвищення ефективності управління ними та удосконалення процесу курсоутворення з урахуванням потреб врегулювання платіжних балансів країн.

На основі аналізу процесу трансформації валютної політики країн, політика України у контексті реалізації стратегії вступу до ЄС має відбуватися з урахуванням досвіду цієї групи країн, специфіки сучасного стану світової та вітчизняної економіки, міжнародної валютно-фінансової системи і має складатися з таких періодів: I. Адаптація до умов реформування вітчизняної

економіки, подолання системної кризи і відновлення економічного зростання (у межах 2014–2020 рр.); II. Адаптація до умов досягнення макроекономічних критеріїв вступу до ЄС (2020–2025 рр.); III. Адаптація до умов вступу до єврозони (не раніше 2025 р.).

В умовах економічної інтеграції України з країнами ЄС аргументовано, що у якості пріоритетної цілі вітчизняної валютної політики має стати її інтеграція з валютною політикою країн, які входять до Європейського економічного і валютного союзу. До найважливіших наслідків такої інтеграції потрібно віднести поступове зменшення ролі американського долара у національній економіці як пріоритетної валюти міжнародних безготівкових розрахунків та переключення на здійснення зовнішньоторговельних операцій у євровалюті.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белінська Я. Валютний механізм і принципи його структурування / Белінська Я. // Економіка України. – 2006. – № 5. – С. 19-27.
2. Береславська О. І. Валютна політика України: теорія та практика: монографія / О. І. Береславська; Держ. податк. адмін. України [та ін.]. - Ірпінь: Нац. ун-т ДНІС України, 2015. – 330 с.
3. Щербакова О. Валютна політика Національного банку України / Щербакова О. // Вісник Національного банку України. – 2007. – №6. – С.6-9.
4. Журавка Ф.О. Валютна політика в умовах трансформаційних змін економіки України: монографія / Ф.О. Журавка. – Суми: Ділові перспективи. – ДВНІЗ «УАБС НБУ», 2008. – 334 с.
5. Сороківська З. Зарубіжний досвід реалізації валютної політики в контексті забезпечення макроекономічної стабільності / З. Сороківська // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – 2013. – Випуск 18. – С. 144 – 153.
6. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Про систему валютного регулювання і валютного контролю. Декрет КМУ України від 01.09.02.1993 № 15-93 (Редакція від 11.08.2013). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93>.
8. Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: Указ Президента України від 31 травня 2011 року № 634/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/634/2011/page>.
9. Унковська Т. Є. Макроекономічне моделювання: сучасні виклики і

перспективи розвитку / Т. Є. Унковська // Екон. теорія. - 2013. - № 1. - С. 43-60.  
– укр

10. Береславська О.І. Доларизація та її негативний вплив на фінансову безпеку / О.І. Береславська// Сучасні проблеми фінансового моніторингу: збірник наукових праць зв матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Ірпінь, 2013. – С. 30–33.

11. Krugman P. Differences in income elasticities and trends in real exchange rates [Text]/ P. Krugman // European Economic Review. – 1989. – Vol.79. – P.198– 210

12. Obstfeld M. International macroeconomics: beyond the Mundell – Fleming model / M. Obstfeld // IMF Staff Papers. – 2001. – Vol.47, special issue. – P.1–39.

13. Polak J. The two monetary approaches to the balance of payments: Keynesian and Johnsonian [Text] / J. Polak // IMF Working Paper 01/100. – Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2001. – 25 p.

14. Боришкевич О. Міжнародний рух капіталу та проблеми зовнішньої заборгованості / О. Боришкевич // Вісник НБУ. – 2012. – № 2012. – С. 40–47.191

15. ЮНКТАД. Доклад о торговле и развитии, 2011 год [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://unctad.org/ru/docs/tdr2011\\_ru.pdf](http://unctad.org/ru/docs/tdr2011_ru.pdf) (дата звернення: 11.03.2013)

16. Bank of Slovenia. Annual Report 2003 [Електронний ресурс] / Bank of Slovenia. Ljubljana, Slovenia. – Режим доступу: [http://www.bsi.si/iskalniki/letna\\_porocila\\_en.asp?MapaId=711](http://www.bsi.si/iskalniki/letna_porocila_en.asp?MapaId=711).

17. Myronenko H. The Modern International Monetary System: the Potencial of Transformation / M. Duba, H. Myronenko // Nauka i studia. – 2014. – № 4 (114). – 2014. – С. 84 – 88.

18. Барсегян А.Г. Перспективы реформирования мировой валютной системы / А.Г. Барсегян // Ученые записки Таврического национального 192

университета имени В.И. Вернадского. Серия «Экономика и управление». Том 24 (63). - 2011 г.- № 1. -С. 20-27.

19. McKinsey Global Institute. An exorbitant privilege? Implications of reserve currencies for competitiveness / McKinsey Global Institute // A McKinsey Global Institute Discussion Paper. – 2009. – 48 p.

20. Струк Т. Концепции реформирования мировой валютной системы / Т. Струк // Банкаўскі веснік, чэрвень 2012. – С. 7 – 14.

21. Боришкевич О.В. Золото в сучасній економіці / О.В. Боришкевич // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2014. -- № 1. – С.256–261.

22. Рогач О. Пошук шляхів реформування світової фінансової архітектури / О. Рогач // Міжнародні відносини. – 2013. - № 1(40). – С. 33-37

23. Кругман П. Выход из кризиса есть! ; [пер. с англ. Ю. Гольдберга]. – М. : Азбука Бизнес, АзбукаАттикус, 2013. – 320 с.

24. Буковинський, С. А. До питання розробки монетарної стратегії подолання стагфляційної кризи [Текст] / С. А. Буковинський, Т. Є. Унковська, М. О. Джус // Економіка України. 2015. № 8. С. 430.

25. Шаров О. Перспективи створення країнами ЄС банківського союзу / О. Шаров // Вісник Національного банку України. - 2015. - № 2. - С. 34-43.

26. Резнікова О. Підсумки четвертого саміту БРІКС: нове місце країн, що розвиваються, у глобалізованому світі. Аналітична записка [Електронний ресурс] / О. Резнікова. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/801>.

27. Красавина Л.Н. Концептуальные подходы к реформированию мировой валютной системы / Л.Н. Красавина // Деньги и кредит. – 2010. – №5. – С. 48-57

28. IMF Survey online. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [www.imf.org/imfsurvey](http://www.imf.org/imfsurvey) 78.IMF. Revised Guidelines for Foreign Exchange Reserve Management [Електронний ресурс] / IMF. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2013/020113.pdf>

29. Малкина М. Управление официальными международными резервами государств в условиях глобальных рисков / М. Малкина // Труды Нижегородского государственного технического университета им. Р.Е. Алексеева. – 2010. – № 2(81). – С.286–293.
30. Aizenman J. International reserves: precautionary versus mercantilist views, theory and evidence / J. Aizenman and J. Lee // *Open Economies Review*. – 2007. – № 18. – P.191–214.
31. Центральные банки мира сокращают долю евро в резервах за счет продаж на рынке FOREX [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://businessforecast.by/partners/ratings/610/>
32. Терминологический словарь банковских и финансовых терминов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http://dic.academic.ru/dic.nsf/econ\\_dict](http://dic.academic.ru/dic.nsf/econ_dict)
33. Інформаційне агентство Bloomberg / офіційний сайт/ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bloomberg.com/europe194>
34. Центральные банки мира сокращают долю евро в резервах за счет продаж на рынке FOREX [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://businessforecast.by/partners/ratings/610/>
35. Офіційний сайт Всесвітньої ради по золоту [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.gold.org>
36. Воронкова О. Политика управления золотовалютными резервами в глобальной экономике [Электронный ресурс] / О. Воронкова. – Режим доступа: [sdo.rea.ru/cde/conference/9/file.php?fileId=55](http://sdo.rea.ru/cde/conference/9/file.php?fileId=55)
37. World Economic Outlook [Электронный ресурс]. – IMF. – 2013. – Режим доступа : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2013/update/02/pdf/>
38. International Monetary Fund. Annual Report on Exchange Arrangements [Электронный ресурс] / IMF. – Режим доступа: [www.imf.org/external/pubs/nft/2012/eaer/ar2012.pdf](http://www.imf.org/external/pubs/nft/2012/eaer/ar2012.pdf).
39. De Facto Classification of exchange arrangements and monetary policy

frameworks [Електронний ресурс] / International Monetary Fund. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2012/eng/pdf/a2.pdf>

40. Плачинда В. Класифікація режимів валютного курсу / Вісник НБУ. – серпень. – 2013. – №8. – С. 31-35.

41. Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER database) [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://www.imf.org/external/np/sta/cofer/eng/cofer.pdf>

42. Круль О. Я. Обґрунтування оптимального режиму валютного курсу для України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2942/1/16.pdf>.

43. Авдсй О. К. Етапи розвитку курсової політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1759>

44. Веріга Г. Проблеми і перспективи валютного курсоутворення в Україні / Схід. – 2011. – № 5 (112). – С. 6-10

45. Галенко Д. С. Сутність валютного курсу, необхідність і методи його регулювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11894/1/Galenko.pdf>

46. Гнучкий режим курсоутворення: етапи запровадження та можливі наслідки для економічного розвитку України: науково-аналітичні матеріали. Випуск 15. / Міщенко В.І., І.А. Нідзельська, А.П. Кулінець, С.О. Шульга. – К. : Національний банк України. Центр наукових досліджень, – 2010. – 124 с.196-206.

106. Alesina A. Choosing (and Reneging on) Exchange Rate Regimes / Alberto Alesina and Alexander Wagner // Journal of the European Economic Association. – 2006. - № 4 (4). – С.770-799.

47. Офіційний сайт ЄК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ec.europa.eu/public\\_opinion/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm)

48. Про заходи щодо лібералізації валютного ринку України:

Постанова Правління Національного банку України від 16 травня 1995 р. № 119. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

49. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 року № 185/94-ВР зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

50. Тимчасовий порядок ведення уповноваженими банками України відкритої валютної позиції з купівлі – продажу безготівкової іноземної валюти 198 на валютному ринку України: постанова Правління НБУ від 3 січня 1996 р. № 1.

51. Про регулювання грошово-кредитного ринку: Постанова Правління Національного банку України від 7 листопада 2007 р. № 403. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

52. Річний звіт Національного банку України за 2016 рік. – К.: Національний банк України. – 2015 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

53. WB. Global Economic Prospects [Electronic resource] / WB . – Available: [www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/.../GEP2014b/GEP2014b.pdf.203](http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/.../GEP2014b/GEP2014b.pdf.203)

54. IMF. World Economic Outlook: Recovery Strengthens Remain Uneven [Electronic resource] / IMF. – Available at: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2014/01/pdf/c2.pdf>.

55. EBRD. RUSSIA/UKRAINE CRISIS CASTS SHADOW OVER EMERGING ECONOMIES [Electronic resource] / EBRD. – Available at: <http://www.ebrd.com/pages/news/press/2014/140918e.shtml>.

56. Оцінка впливу угоди про асоціацію /ЗВТ між Україною та ЄС на економіку України : наукова доповідь / за ред. Акад. НАН України В.М. Гесця, чл.-кор. НАН України, д-ра екон.наук Т.О.Осташко, чл.-кор. НАН України, д-ра екон.наук Л.В.Шинкарук; НАН України, ДУ «І-нт екон. Та прогнозув. НАН

України». – К., 2014, - 102 с.

57. Доля валют в мировой торговле, 2014. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.vestifinance.ru/infographics/5812>; Доля доллара США в мировых валютных резервах увеличилась. – Электронный ресурс. – Режим доступа:

<http://www.forex.ua/novosti/dolya-dollar-ssha-v-mirovykh-valyutnykh-rezervakh-velichilas.html>; Роль доллара США в мировых финансах. –

Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.webeconomy.ru/index.php?page=cat&newsid=1358&type=news>

58. Циганов С. Фіскальна і монетарна політика – складові забезпечення макроекономічної стабільності національної економіки / С Циганов, Т. Табакова // Вісник НБУ. – 2014. – № 5(219). – С. 34-38.

59. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс] . – Режим доступу: [www.gov.ua](http://www.gov.ua)

60. De Facto Classification of exchange arrangements and monetary policy frameworks [Електронний ресурс] / International Monetary Fund. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2012/eng/pdf/a2.pdf>

61. Чем грозит Украине гибкий валютный курс? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubr.ua/finances/macroeconomics-ukraine/chem-grozitukraine-gibkii-valutnyi-kurs-149387>

62. International Financial Statistics and World Economic Outlook. [Електронний ресурс]. - Mode of access: <http://www.imf.org>.

63. Yongzhong W. The International Financial Crisis and China's Foreign Exchange Reserve Management / W. Yongzhong, D. Freeman // Asia papers. - Volume 7, Issue 2. - March 2013. [Electr. resource].

64. World in 2050. The BRICs and beyond: prospects, challenges and opportunities. PricewaterhouseCoopers report [Електронний ресурс]. – January 2013. – Режим доступу:: [http://www.pwc.com/en\\_GX/gx/world-2050/assets/pwcworld-in-2050-report-january-2013.pdf](http://www.pwc.com/en_GX/gx/world-2050/assets/pwcworld-in-2050-report-january-2013.pdf)

65. Global Development Horizons 2011 – Multipolarity: The New Global Economy. – Washington DC. – The World Bank, 2011. – 159 p.
66. The international role of the euro. July 2012 [Електронний ресурс] / European Central Bank. – Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/euro-internationalrole201207en.pdf?b5b89ecf8cd208>
67. Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER database) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/error.htm?URL=http://www.imf.org/external/np/sta/cofer/eng/cofer.pdf>
68. The international role of the euro. July 2013 [Електронний ресурс] / European Central Bank. – Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/euro-international-role201307en.pdf>
69. Mohan R. Currency internationalization and reforms in the architecture of the international monetary system: managing the impossible trinity [Електронний ресурс] / R. Mohan, P.M. Debabrata, M. Kapur // The BRICS and Asia, currency internationalization and international monetary reform, paper № 5. – July 2013.
70. Intercambio commercial con pagos en "suces" ha alcanzado \$850 millones durante 2013 [Електронний ресурс] / Sistema unitario de compensación regional de pagos. – Режим доступу: <http://www.sucrealba.org/index.php/noticias/139-noticia27082013>
- 71.
72. Журавка Ф. О. Вплив девізної політики НБУ на обмінний курс гривні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K\\_BOA/Zhuravka\\_3.pdf](http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_BOA/Zhuravka_3.pdf).
73. Publication Report on EU banking structures [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <http://www.ecb.int/ecb/2014>
74. Сисосва Л.Ю. Трансформація регуляторних підходів у країнах світу

та в Україні [Текст] / Л.Ю. Сисоєва // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.) : у 2 томах / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2013. – Т. 2 – С. 81-83.

75. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121-III—[Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

76. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 року № 1560-XII—[Електронний ресурс] // Сайт Верховної ради України. — Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>